



# **PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

## **PASVALIO R. KRINČINO ANTANO VIENAŽINDŽIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS 2014 METŲ FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO ATASKAITA**

**2015 m. kovo 31 d. Nr. A-2  
Pasvalys**

**Auditas atliktas** vykdant 2014 m. rugpjūčio 21 d. pavedimą Nr. PA -6.

**Auditą atliko** savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė

**Auditas pradėtas** 2014-08- 21

**Auditas baigtas** 2015-03-31

**Su audito ataskaita galima susipažinti**

Pasvalio rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu

<http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai /kontroles-ir-audito-tarnyba /auditu-dokumentai .html>

## IŽANGA

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Savivaldybės kontrolieriaus 2014 m. rugpjūčio 21 d. pavedimu Nr. PA – 6. Finansinį (teisėtumo) auditą (toliau – auditas) atliko Savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė.

Audito tikslas – įvertinti 2014 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, taip pat įvertinti Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Pasvalio rajono savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Audituojamas subjektas – Pasvalio r. Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinė mokykla (toliau – Mokykla), adresas – Pasvalio g. 1, Krinčino miestl., Pasvalio rajonas, juridinio asmens kodas – 190617493. Mokyklos pagrindinė veiklos sritis - švietimas. Mokyklos pagrindinės švietimo veiklos sritys – pagrindinis ugdymas, kodas 85.31.10; pradinis ugdymas, kodas 85.20; ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, kodai 85.10.10, 85.10.20.

Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Pasvalio rajono savivaldybės taryba.

Audituojamu laikotarpiu Mokyklai vadovauja direktorius Algimantas Kaminskas, buhaltere dirba Daiva Indrišiūnienė.

Audituojamas laikotarpis – 2014 metai.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2014 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

## AUDITO APIMTIS IR METODAI

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Audito metu kiekvienai reikšmingai ūkinių operacijų grupei, sąskaitų likučiui ir atskleidimui parengtos ir atliktos detalios procedūros, kurios apėmė finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sulysinimą su pagrindžiančiais apskaitos įrašais ir reikšmingų įrašų žurnaluose ir kitų koregavimų, atliktų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo metu, tyrimas. Audito pabaigoje buvo naudotos analitinės procedūros, kurios padėjo įvertinti bendrą finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimą. Analitinių procedūrų metu nebuvo nustatyta reikšmingų svyravimų, kurie neatitinka kitos informacijos arba nukrypsta nuo numatytų sumų.

Mes tikime, kad atliktas auditas suteikia pakankamą pagrindą nepriklausomai audito nuomonei pareikšti.

Audito metu vertinome audituojamo subjekto metinių ataskaitų rinkinius.

### ***Finansinių ataskaitų rinkinys***

Metinį finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2014 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto ir mažumos dalies likutis buvo iš viso 2068,6 tūkst. Lt, pabaigoje – 2024,4 tūkst. Lt.

### ***Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys***

2014 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas, Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita,

Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita, parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Mokykla 2014 metais vykdė Ugdymo proceso ir kokybiškos ugdymosi aplinkos užtikrinimo programą (03) iš trijų finansavimo šaltinių: iš Savivaldybės biudžeto lėšų; iš mokinio krepšelio lėšų; iš veiklos pajamų - funkcijos kodas - 09.02.01.01 „Mokyklos, priskiriamos pagrindinės mokyklos tipui“.

Joms įgyvendinti Savivaldybės taryba skyrė 896,8 tūkst. Lt asignavimų išlaidoms, iš jų 877,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 568,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 19,8 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Be to, 2014 metais Mokykla gavo 44,5 tūkst. Lt pavedimų lėšų.

#### ***Lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas***

Vertiname Mokyklos lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos audito sritims, atlikome:

- asignavimų planavimo ir naudojimo audito procedūras: vertiname, kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl biudžeto projekto rengimo, sąmatų sudarymo ir vykdymo tvarkos, įsipareigojimų teisėtumą;
- išlaidų audito procedūras: vertiname prekių, paslaugų, darbų pirkimo, darbo užmokesčio ir mokesčių mokėjimo, transporto, komunalinių, socialinių išmokų, kitų paslaugų, komandiruočių ir kt. išlaidų teisėtumą;
- pajamų audito procedūras: vertiname pajamų už suteiktas paslaugas gavimą ir pervestimą į Savivaldybės biudžetą;
- turto audito procedūras: vertiname turto teisinę registraciją, įsipareigojimų suderinimą, turto įsigijimo, gavimo, perdavimo, nurašymo, naudojimo, panaudos, nuomos, inventorizacijos atlikimo teisėtumą.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į pažeidimų poveikį, aptarėme su audituojamu subjektu priežastis, kurios lėmė pažeidimus ir įvertiname galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktos lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimo procedūros, pateikti 1 priede.

## PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

### 1. Pastebėjimai dėl darbo užmokesčio

Savivaldybės taryba Mokyklai patvirtino<sup>1</sup> didžiausią leistiną darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių (etatu) skaičių – 14 etatus, iš to skaičiaus 5,5 etato – pedagoginiai darbuotojai ir 8,5 – aptarnaujančio personalo. Direktorius patvirtino<sup>2</sup> pareigybių sąrašą

Mokyklos darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka<sup>3</sup> (toliau tekste - Darbo apmokėjimo tvarka), o pedagoginių darbuotojų – dar ir Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašu<sup>4</sup> (toliau tekste – Aprašas). Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis), išskyrus minimalią mėnesinę algą ir minimalų valandinį atlygį.

Biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo užmokestį sudaro:

- tarnybinis atlyginimas ar tarifinis atlygis (koeficientais), padaugintas iš bazinės mėnesinės algos dydžio;
- tarnybinio atlyginimo priedai;
- priemokos;
- vienkartinės pinigines išmokos, skirtos darbuotojams skatinti.

Mokykloje per 2014 metus darbo užmokesčiui priskaičiuota 560,0 tūkst. Lt, iš jų 76,3 tūkst. Lt priemokoms, 0,3 tūkst. Lt priedams, 6,2 tūkst. Lt išieitinėms išmokoms. Iš mokinio krepšelio lėšų darbo užmokesčiui priskaičiuota 448,1 tūkst. Lt, iš asignavimų savarankiškoms funkcijoms vykdyti – 120,8 tūkst. Lt. Priedų iš mokinio krepšelio lėšų – 0,3 tūkst. Lt, priemokų - 72,8 tūkst. Lt. (6,8 tūkst. Lt - už sąsiuvinį tikrinimą, 17,4 tūkst. Lt – už vadovavimą klasei, 37,1 už pasiruošimą pamokoms-

<sup>1</sup> Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 28 d. sprendimas Nr. T1-35 „Dėl Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinei mokyklai didžiausio leistino pareigybių (etatu) skaičiaus patvirtinimo“.

<sup>2</sup> Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos direktoriaus 2014 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. K-3, 2014 m. kovo 13 d. įsakymas Nr. K-9, 2014 m. rugsėjo 5 d. įsakymas Nr. K-29.

<sup>3</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.

<sup>4</sup> Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1254, (pakeitimai 2014 m. rugpjūčio 7 d. įsakymas Nr. V-726).

4,9 tūkst. Lt - už kitus darbus, 10,1 tūkst. Lt-už nesančių darbuotojų pavadavimą). Iš asignavimų savarankiškoms funkcijoms vykdyti priemonoms išleista 3,5 tūkst. Lt už papildomus darbus.

1.1. Aprašo 45.1.8. punktu nustatyta, kad specialiajam pedagogui tarnybinio atlyginimo koeficientas gali būti didinamas 5-15 procentų tik už kontaktines valandas laikotarpiu nuo sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d.

Direktorius įsakymu<sup>5</sup> specialiajam pedagogui – logopedui tarnybinio atlyginimo koeficientas (nuo sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d.) padidintas 5 procentais ne tik už kontaktines valandas. Nesivadovauta Aprašo 45.1.8 punktu. Mokykla 2014 m. sausio – rugpjūčio mėn. per daug priskaičiavo 167,44 Lt (DU- 127,84 Lt, VSD įmokų – 39,6 Lt).

Mokyklos logopedui darbo užmokestis nuo 2014 m. sausio 1 d iki 2014 m. rugpjūčio 31 d. apskaičiuotas taikant padidintą koeficientą už nekontaktines valandas, nesivadovauta Aprašo 45.1.8 punktu, dėl to darbo užmokesčio priskaičiuota per daug.

*Mokykla raštu<sup>6</sup> informavo, kad, darbuotojui sutikus, neteisėtai priskaičiuotas darbo užmokestis - 37,03 Eur išskaičiuotas 2015 m. vasario mėn.*

1.2. Aprašo 38.4 ir 39.3.3. punktais nustatyta, kad konkrečius darbus, atliekamus netiesioginio darbo su mokiniais (vaikais) laiku ir laikotarpį priešmokyklinio ugdymo ir specialiesiems pedagogams, suderinęs su darbuotojų atstovais, įsakymu nustato įstaigos vadovas.

Mokyklos direktorius nesivadovavo Aprašo nuostatomis, nes priešmokyklinio ugdymo pedagogui ir specialiajam pedagogui – logopedui įsakymu nenustatė konkrečių darbų, atliekamų netiesioginio darbo su mokiniais (vaikais) laiku.

## 2. Pastebėjimai dėl biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų rinkinio

Mokyklos 2014 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarančios ataskaitos nurodytos dalyje „Audito apimtis ir metodai“.

Mokyklos metinės biudžeto vykdymo atskaitos parengtos vadovaujantis LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitą.

<sup>5</sup> Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos direktoriaus 2014 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. K-4

<sup>6</sup> Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos 2015 m. vasario 27 d. raštas Nr. SD-15 „Dėl neatitikimų pašalinimo“.

Vadovaujantis LR Finansų ministro įsakymu<sup>7</sup> įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį biudžeto ataskaitų rinkinį.

Audito metu Mokyklos 2014 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ataskaitose reikšmingų iškraipymų nenustatėme.

### **Biudžetinių įstaigų pajamų įmoku į biudžeta, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1)**

Mokykla 2014 metais planavo gauti 4,5 tūkst. Lt pajamų, surinko 3,6 tūkst. L. Visos pajamos gautos už mokyklinio autobuso nuomą. 2014 metų pradžioje ir pabaigoje Mokykloje gautinų veiklos pajamų ir nepervestų į Savivaldybės biudžetą veiklos pajamų nebuvo.

### **Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr.2)**

Savivaldybės taryba Mokyklai 2014 metams skyrė 896,8 tūkst. Lt asignavimų. 2014 metais Mokyklai iš Finansų skyriaus buvo pervesta 895,9 tūkst. Lt skirtų asignavimų. Nepervesta 0,9 tūkst. Lt teikiamoms paslaugoms finansuoti, nes į biudžetą buvo pervesta mažiau veiklos pajamų, negu planuota. Mokinio krepšelio lėšų skirta, pervesta ir panaudota 624,2 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 589,3 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms (94,4 proc).

Savivaldybės biudžeto savarankiškoms funkcijoms finansuoti Mokyklai pervesta 268,0 tūkst. Lt asignavimų. Iš jų 158,1 tūkst. Lt (59,0 proc.) panaudota darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms, 109,9 tūkst. Lt (41 proc.) prekėms ir paslaugoms.

Visi asignavimai teikiamoms paslaugoms finansuoti panaudoti transporto išlaikymui – 3,6 tūkst. Lt.

### **Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita (forma Nr. 3)**

Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai sandorių 2014 metais Mokykla nesudarė ir įsipareigojimų neturėjo.

### **Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita (forma Nr. 4)**

Įstaigos kreditinis įsiskolinimas 2014 m. sausio 1 d. – 41,4 tūkst. Lt, gruodžio 31 d. – 7,0 tūkst. Lt. Ilgalaikių skolų Mokykla neturi. Kreditinės skolos per 2014 metus sumažėjo 34,4 tūkst. Lt (83 proc.). 2014 metų pabaigoje Mokykla turėjo 2995 Lt socialinio draudimo įmokų įsipareigojimų.

Debetinių skolų 2014 metų pradžioje 2,7 tūkst. Lt, metų pabaigoje - 0,8 tūkst. Lt. Tai trečiųjų asmenų įsiskolinimai už komunalinius patarnavimus.

### **Aiškinamasis raštas**

---

<sup>7</sup> Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su pakeitimais).

Aiškinamasis raštas parengtas pagal Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių 10 punkto reikalavimus.

### 3. Pastebėjimai dėl finansinių ataskaitų rinkinio

Mokyklos metinės finansinės atskaitos parengtos vadovaujantis LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau tekste – VSAFAS) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų finansinę apskaitą, išskyrus žemiau nurodytus dalykus.

Vadovaujantis LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Įstaigos apskaitai naudojamas sąskaitų planas yra pakankamai išsamus ir parengtas pagal VSAFAS reikalavimus. Sąskaitų planas atitinka įstaigos poreikius.

Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, kuria naudojami vartotojai, priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas<sup>8</sup>.

Finansinės būklės ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę paskutinę atskaitinio laikotarpio dieną<sup>9</sup>, o Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per šioje ataskaitoje nurodytą atskaitinį laikotarpį<sup>10</sup>.

#### **Finansinės būklės ataskaita**

Ilgalaikio turto apskaitos metodai aprašyti įstaigos finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte. 2014 metais ilgalaikio materialiojo turto įsigyta už 41523 Lt. Nusidėvėjimo per 2014 metus priskaičiuota 52570 Lt. Turtas buvo nudėvimas pagal patvirtintus normatyvus. Nurašyta ilgalaikio turto nebuvo. Audituojamo laikotarpio pabaigoje įstaigos ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė buvo 1979552 Lt.

Atsargų apskaitos metodai aprašyti įstaigos finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte. Atskaitinio laikotarpio pabaigoje atsargų vertė sudarė 2606 Lt. Pinigų likutis banko sąskaitose – 793 Lt.

<sup>8</sup> Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-28 įsakymu Nr. 1K-388 (2009-12-24 įsakymo Nr. 1K-476 redakcija) patvirtinto 1-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“ 8 p.

<sup>9</sup> Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-19 įsakymu Nr. 1K-378 (2009-12-24 įsakymo Nr. 1K-478 redakcija) patvirtinto 2-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Finansinės būklės ataskaita“ 5 p.



Per vienerius metus gautinos sumos audituojamo laikotarpio pabaigoje sudaro 41070 Lt, iš jų 40222 Lt sukauptos gautinos sumos ir 847 Lt gautinos sumos už trečiųjų asmenų suteiktas paslaugas.

Audituojamo laikotarpio pabaigoje finansavimo sumų likutis yra 1981865 Lt. Didžiausią dalį – 60 procentų finansavimo sumose sudaro iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų gautas finansavimas.

Ilgalaikių įsipareigojimų įstaiga neturi. Trumpalaikius įsipareigojimus sudaro mokėtinos sumos tiekėjams – 4008 Lt, su darbo santykiais susiję įsipareigojimai – 3021 Lt ir sukauptos mokėtinos sumos – 33193 Lt.

Atlikę audito procedūras reikšmingų neatitikimų finansinės būklės ataskaitoje nenustatėme.

#### **Veiklos rezultatų ataskaita**

Grynasis 2014 metų deficitas – 410 Lt, ankstesnių metų perviršis - 2733 Lt.

Didžiausią dalį pagrindinės veiklos sąnaudose 2014 metais sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos -744307 Lt (75 %).

Įstaigos sąnaudos detalizuojamos veiklos rezultatų ataskaitoje.

#### **Pinigų srautų ataskaita**

Pinigų srautų ataskaitos rengimą reglamentuoja 5 –asis VSAFAS. Viešojo sektoriaus subjekto (toliau –VSS) pinigų srautai tai VSS ataskaitinio laikotarpio pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos ir išmokos. Pinigų srautų ataskaitoje pinigų srautai grupuojami pagal veiklą, tai suteikia vartotojams informacijos, leidžiančios įvertinti tam tikros veiklos poveikį VSS finansinei būklei, ir nurodo, kokią veiklą vykdant yra gaunami arba sunaudojami pinigai ir pinigų ekvivalentai.

3.1. Mokykla sudariusi sutartį su maitinimo paslaugų tiekėju, kuris sumoka už suteiktas komunalines paslaugas (vandenį, elektros energiją ir kt.) Mokykla 2014 metais gavo 3,1 tūkst. Lt kompensuojamų išlaidų už komunalinius patarnavimus.

Mokykla Pinigų srautų ataskaitos eilutėje A.I.7 „Kitos įplaukos“ ir eilutėje III.2 „Komunalinės paslaugos ir ryšių išlaidos“ neparodė 3,1 tūkst. Lt pinigų srautų įplaukų ir išlaidų už komunalines paslaugas ir trečiųjų asmenų. Atitinkamai neteisinga 25 – ojo VSAFAS priedo „Segmentai“ ataskaita.

#### **Aiškinamasis raštas**

Aiškinamojo rašto rengimą reglamentuoja 6-ojo VSAFAS „Aiškinamasis raštas“ ir kiti VSAFAS.

4.2. Mokyklos Aiškinamajame rašte neatskleista informacija:

<sup>10</sup> Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-19 įsakymu Nr. 1K-379 (2009-12-16 įsakymo Nr. 1K-457 redakcija) patvirtinto 3-iojo viešojo

- bendrojoje dalyje pateikti neišsamūs bendrieji duomenys apie įstaigą; nenurodytas VSS kodas, viešojo sektoriaus subjektų grupė, prie kurios priklauso VSS, struktūrinio padalinio buveinės adresas ir pagrindinė veikla, informacija apie svarbias sąlygas, kuriomis veikia viešojo sektoriaus subjektas ir kurios gali paveikti tolesnę viešojo sektoriaus subjekto veiklą, nesivadovauta 6-ojo VSAFAS 8 punktu;

- apskaitos politikos dalyje nenurodytas įstaigos apskaitoje taikomas reikšmingumo kriterijus, nepaaiškinti reikšmingi finansinių ataskaitų straipsnių, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, pokyčiai, nesivadovauta 1 – ojo VSAFAS 39 punktu ir 6-ojo VSAFAS 15 punktu;

- kiek darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos etatų sąrašė nurodytiems darbuotojams ir kiek – kitiems darbuotojams, t. y. dirbantiems pagal terminuotas, autorines ir panašias darbo sutartis, ir kiek tokių darbuotojų yra, nesivadovauta 11-ojo VSAFAS 19 punktu;

- apie nudėvėtą, tačiau vis dar naudojamą veikloje ilgalaikį turtą; turtą, kuris nebenaudojamas ar laikinai nenaudojamas VSS veikloje; sutartis, pasirašytas dėl ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ateityje, bendrą vertę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, nesivadovauta 12 – ojo VSAFAS 76 punktu.

- apie turtą, kuris nebenaudojamas VSS veikloje; per ataskaitinį laikotarpį patikėjimo teise perduotą kitiems subjektams turto likutinę vertę turto atidavimo momentu, nesivadovauta 13 – ojo VSAFAS 64 punktu.

- apie pagal panaudos sutartis gautą ir perduotą turtą, nesivadovauta 19 – ojo VSAFAS 62 punktu.

- apie ilgalaikio, trumpalaikio, nematerialiojo turto nuvertėjimą, nuvertėjimo panaikinimą ar sumažinimą, nesivadovauta 22 – ojo VSAFAS 69, 70, 71 punktais.

- apie vidutinį per ataskaitinį laikotarpį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį darbuotojų skaičių; asmenų, kurie teikė paslaugas ir atliko darbus pagal kitas nei darbo sutartis, savo ekonomine prasme atitinkančias darbo santykių esmę, skaičių ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje; ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis pripažintų išmokų šiems asmenims, sumą; priežastis, jei reikšmingai padidėjo ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis pripažintų išmokų darbuotojams suma, nesivadovauta 24-ojo VSAFAS 34 punktu.

Mokyklos parengtas Aiškinamasis raštas neišsamus, atskleista ne visa pagal VSAFAS privaloma atskleisti informacija.

Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog VSS finansinių ataskaitų rinkinys turi būti sudaromas taip, kad tikrai ir teisingai parodytų VSS turta, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turta, pinigų srautus.

#### 4. Pastebėjimai dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

##### **Prekių ir paslaugų pirkimas**

Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnis nustato, kad perkančioji organizacija privalo užtikrinti, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų.

4.1. Viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad perkančioji organizacija supaprastintus pirkimus atlieka pagal pasitvirtintas taisykles, kurias ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jų patvirtinimo paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir savo tinklalapyje, jeigu toks yra, taip pat sudaro kitas galimybes tiekėjams susipažinti su šiomis taisyklėmis.

Mokyklos supaprastintų pirkimų taisyklės<sup>11</sup> nepaskelbtos teisės aktų nustatyta tvarka, neužtikrinti pirkimų viešumo ir skaidrumo principai.

4.2. Viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnio 4 dalimi nustatyta, kad perkančioji organizacija turi turėti dokumentus, pagrindžiančius jos priimtų sprendimų atitiktį šio įstatymo reikalavimams.

Pirkimų organizatorius audito metu nepateikė jokių dokumentų (supaprastinto viešojo pirkimo pažymų, mažos vertės pirkimų registracijos žurnalo) ar kitokių įrodymų, kad prekių ir paslaugų pirkimai buvo vykdomi Viešųjų pirkimų įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka. Tai leidžia daryti prielaidą, kad Mokykla prekes ir paslaugas įsigijo neatlikusi nustatytų viešojo pirkimo procedūrų. Prekėms ir paslaugoms 2014 metais Mokykla išleido 128,7 tūkst. Lt Savivaldybės biudžeto asignavimų.

4.3. Mokykla naudoja AB LESTO elektros tiekimo paslaugomis, tačiau šios paslaugos pirkimo sutarties audito metu nepateikė.

<sup>11</sup> Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos direktoriaus 2013-05-02 įsakymas Nr. DV-35

Mokykla, naudodamasi AB TEO LT fiksuoto ryšio paslauga pagal 2011 m. gruodžio 8 d. sudarytą sutartį, nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo nuostata dėl bendro viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo trukmės principo, nes, 2014 m. gruodžio 8 d. suėjus maksimaliam 3 metų terminui, teisės aktų nustatyta tvarka neatliko fiksuoto ryšio paslaugos tiekėjo paslaugos pirkimo, bet ir pasibaigus sutarčiai naudojo TEO paslauga.

4.4. Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalimi nustatyti būtinieji reikalavimai raštu su tiekėjais ir rangovais sudaromoms sutartims. Mokyklos sudarytos sutartys su prekių ir paslaugų tiekėjais (pvz. AB „Lytagra“, V. Mikšio įmonė, UAB Autodiler“, UAB „Lainatera“, UAB „Valmita“, ir t.t.) neatitinka rašytinei sutarčiai keliamų reikalavimų, nes sutartyse nenurodyti perkamų prekių ir paslaugų pavadinimai, kainodaros taisyklės ir kt.

Mokykla prekes ir paslaugas įsigijo neatlikusi viešųjų pirkimų procedūrų, pažeidė bendrą viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo trukmės principą, nesilaikė pirkimo sutarties turiniui keliamų būtinųjų reikalavimų, todėl neuztikrino Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str. 2 d. įtvirtinto viešųjų pirkimų tikslo – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ir darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas. Be to, viešai nesuteikdama prekių ir paslaugų tiekėjams pakankamai informacijos apie pirkimus bei vykdydama pirkimus iš vieno tiekėjo iškreipė konkurenciją.

## 5. Rekomendacijos

Konstruktivus bendradarbiavimas ir komunikacija su Mokyklos vadovybe mums padėjo pasiekti suplanuotus audito tikslus. Dėl nustatytų neatitikimų Mokyklos vadovybę informavome raštais<sup>12</sup>. Dalis pastebėjimų pateikta žodžiu.

Atsižvelgę į ataskaitoje nurodytus pastebėjimus, Mokyklai rekomenduojame:

1. Teisės aktų nustatyta tvarka paskelbti supaprastintų pirkimų taisykles. Įvertinti audito ataskaitoje pateiktus Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimus ir informuoti apie priimtus veiksmus, kurie užtikrins, kad darbai ir paslaugos bus perkami, pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus (Pastebėjimų 4.1 - 4.4 punktai).

2. Siekiant išvengti teisės aktų pažeidimų ir klaidų darbo užmokesčio nustatymo ir apskaičiavimo, ataskaitų rinkinių sudarymo srityse, siūlome stiprinti vidaus kontrolę numatant papildomas vidaus kontrolės priemones (pastebėjimų 1.1, 1.2, 3.1, 3.2 punktai).

<sup>12</sup> Pasvalio rajono savivaldybės Kkontrolės ir audito tarnybos raštai 2014-10- 28 Nr. SS-75 ir 2015-01-15 Nr. KS-4 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“.

Pridedamame rekomendacijų įgyvendinimo plane (2 priedas) pateikti tolesni Mokyklos numatomi veiksmai ir rekomendacijų įgyvendinimo terminai.

### ***Audituojamo subjekto atsakomybė***

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punktu ir 7 straipsniu, biudžeto asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus rengimą ir pateikimą. Jie už tai atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių<sup>13</sup> 4 punktu, už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o vadovaujantis taisyklių 20 punktu, vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Pasvalio r. Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinei mokyklai, kitas – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai.

---

<sup>13</sup> Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“.

**PRIEDAI****1 priedas****TEISĖS AKTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS BUVO ATLIKTOS AUDITO  
PROCEDŪROS IR VERTINIMAI**

1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas;
5. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas;
6. Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymas;
7. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas;
8. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas;
9. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas;
10. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-126 „Dėl Pasvalio r. Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos nuostatų patvirtinimo“;
11. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas;
12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės;
13. Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2010 m. kovo 26 d. įsakymas Nr. 1K-085. „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo pakeitimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
14. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 26 d. sprendimas Nr. T1-141 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
15. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;
16. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas
17. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas
18. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas
19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“;

20. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1254, „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 526 „Dėl Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“
23. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimas Nr. 650 „Dėl Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
24. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimas Nr. 941 „Dėl kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas kasmetines atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės patvirtinimo“
25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 22 d. nutarimas Nr. 497 “ Dėl kasmetinių papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos patvirtinimo“
26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr. 785 „Dėl Bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos priemonių įgyvendinimo (Dėl Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo)“.
27. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. 432 „Dėl Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“.
28. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“.
29. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“.
30. Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtinti Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.

**2 priedas****Rekomendacijų įgyvendinimo planas**

Eil. Nr.	Rekomendacija	Darbuotojas, atsakingas už rekomendacijos įgyvendinimą	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Teisės aktų nustatyta tvarka paskelbti supaprastintų pirkimų taisyklės. Įvertinti audito ataskaitoje pateiktus Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimus ir informuoti apie priimtus veiksmus, kurie užtikrins, kad darbai ir paslaugos bus perkami, pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus (Pastebėjimų 4.1 – 4.4 punktai).	Ūkvedys Romualdas Survila	Supaprastintų pirkimų taisyklės bus paskelbtos teisės aktų nustatyta tvarka. Bus sudarytos sutartys pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus.	2015-04-30
2	Siekiant išvengti teisės aktų pažeidimų ir klaidų darbo užmokesčio nustatymo ir apskaičiavimo, ataskaitų rinkinių sudarymo srityse, siūlome stiprinti vidaus kontrolę numatant papildomas vidaus kontrolės priemones (pastebėjimų 1.1, 1.2, 3.1, 3.2 punktai).	Direktorius Algimantas Kaminskas	Stiprinsime vidaus kontrolę, kad išvengtume klaidų darbo užmokesčio nustatymo ir apskaičiavimo, ataskaitų rinkinių sudarymo srityse	Nuolat

*Rekomendacijų įgyvendinimo planą užpildė ir yra atsakingas už rekomendacijų įgyvendinimą bei informavimą Kontrolės ir audito tarnybą nustatytais terminais*  
*Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos direktorius Algimantas Kaminskas*  
*tel. (8 451) 44 126, el.p. krincinas@pasvalys.lt*